

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gesubsidieerd Technisch Instituut te MORTSEL

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	31161
Instelling	Gesubsidieerd Technisch Instituut
Directeur	Ronny VERHOEVEN
Adres	Dieseghemlei 60 - 2640 MORTSEL
Telefoon	03-459.83.78
Fax	03-449.88.54
E-mail	info@gtimortsel.be
Website	http://www.gtimortsel.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Mortsel
Adres	Stadsplein 1 - 2640 MORTSEL
CLB	Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied
Adres	Sint-Benedictusstraat 14B - 2640 MORTSEL
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-03-2014, 18-03-2014, 19-03-2014, 20-03-2014, 21-03-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21-03-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	06-05-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Elly DE KEYSER
Teamleden	Hilde DE RIJBEL, Agnes GEERTS, Christian POTLOOT
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in de A-stroom en in tso derde graad in de studierichtingen Elektromechanica, Industriële wetenschappen en Koel- en warmtetechnieken (leerplannen O/2/2010/010 en O/2/2004/284).....	8
3.1.1.2 Techniek in de B-stroom (leerplan O/2/2010/019).....	10
3.1.1.3 Schilderen en decoratie in het beroepsvoorbereidend leerjaar beroepenveld Decoratie - Metaal (leerplan O/2/2005/045)	11
3.1.1.4 Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Basismechanica en Schilderwerk en decoratie (leerplan O/2/2010/228)	13
3.1.1.5 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplan O/2/2007/098).....	15
3.1.1.6 Mechanica en elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan O/2/2005/135)	17
3.1.1.7 Schilderen en decoratie in bso derde graad in de studierichting Schilderwerk en decoratie en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Decoratie en restauratie schilderwerk (leerplannen O/2/2011/363 en O/2/2004/476)	19
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Koel- en warmtetechnieken (leerplan O/2/2010/318)	21
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	25
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	26
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	27
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	28
4.1 Evaluatiepraktijk.....	28
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	31
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	33
6.1 Wat doet de school goed?.....	33
6.2 Wat kan de school verbeteren?	33
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	34
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	35
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	35

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Gesubsidieerd Technisch Instituut (GTI) te Mortsel, is een onderwijsinstelling met een A- en een B-stroom in de eerste graad en met een bso- en tso-aanbod in de tweede en de derde graad. Het aanbod situeert zich binnen drie belangstellingsgebieden: bouw, mechanica-elektriciteit en koeling en warmte. De school wordt geleid door een directeur en een technisch adviseur coördinator. Voor de praktische organisatie van het schoolgebeuren worden ze bijgestaan door tal van medewerkers. Het beleid investeert sterk in het creëren van een positief leerklimaat en een gedisciplineerd schoolklimaat. Met haar slagzin 'Samen werken aan je toekomst' wil de school dat elke leerlingen zich bij haar thuis voelt. Leraren en leerlingen beschikken hiervoor over een uitgebreide uitrusting voor de praktische en de technische vakken. Vandaag liggen de prioriteiten voor de schoolleiding vooral op het vlak van de organisatie van het schoolgebeuren en van de regionale profilering waardoor ze minder gerichte aandacht heeft voor de aansturing, opvolging en bijsturing van de onderwijskundige processen.

Het erkenningsonderzoek werd gevoerd op basis van een representatief deel van het onderwijsaanbod. Daaruit blijkt dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie voor enkele structuuronderdelen voldoet: voor techniek in de B-stroom, voor Frans in de tweede graad bso en voor elektrotechnieken in de tweede graad tso. Voor de overige onderzochte erkenningsonderzoeken voldoet de leerplanrealisatie niet. Onvoldoende leerplangerichtheid, zowel in het onderwijsaanbod als in de evaluatiepraktijk, liggen aan de basis van deze tekorten. De betrokken vakgroepen bewaken onvoldoende de kwaliteit van hun curriculum en hanteren te weinig het leerplan als referentiekader. Uit het doorlichtingsonderzoek blijkt verder dat er kwaliteitsverschillen zijn in de leerplanrealisatie. Het vertrouwen in de vakgroepwerking en de minder nauwkeurige opvolging van de leerplanrealisatie door het beleid liggen hiervan aan de basis. Werkpunten voor de schoolleiding en de vakgroepen zijn de implementatie van de nieuwe leerplanconcepten, de implementatie van taalgericht vakonderwijs en de ICT- integratie in verscheidene vakken.

De school heeft een visie uitgeschreven voor haar inspanningsverplichting aangaande de vakoverschrijdende eindtermen (VOET). Het beleid levert ondersteuning aan de leraren voor de invulling van de VOET-werking. Voor de contexten 'leren leren' en 'socioculturele samenleving' worden de meerderheid van de eindtermen met de nodige diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

De evaluatiepraktijk wordt vooral organisatorisch ondersteund via afspraken en richtlijnen. De concrete invulling vertrouwt de school toe aan de vakgroepwerking. De aansturing en opvolging van de inhoudelijke invulling van de evaluaties gebeuren in veel mindere mate. De leerplandoelstellingen vormen niet altijd het uitgangspunt van de evaluatiepraktijk. De evaluatiegegevens worden nog onvoldoende aangewend om het onderwijsproces bij te sturen. Wanneer de school B- of C-attesten uitreikt, motiveert zij die bovendien niet conform de regelgeving. Er is onvoldoende verwijzing naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling. Ook de geformuleerde vakcommentaren bevatten weinig informatie over de aard en de oorzaken van de tekorten. Concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken meestal.

Naar aanleiding van de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen werden verscheidene risico's en werkpunten vastgesteld. De school krijgt een advies gunstig beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Op grond van het gegeven dat de schoolleiding tekorten opspoort en ze systematisch verbetert, biedt het beleidsvoerend vermogen voldoende garantie om die werkpunten ongedaan te maken.

De school heeft aandacht voor kwaliteitszorg. Ze verzamelt en analyseert een aantal gegevens over haar werking maar de verworven informatie wordt nog onvoldoende aangewend om het onderwijskundig beleid bij te sturen. Binnen de vakgroepen is reflectie onvoldoende ingeburgerd om het onderwijsproces te bewaken.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school staat voor de uitdaging om de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk op school- en op vakniveau verder uit te bouwen en te verbeteren. Het inspectieteam vertrouwt op het engagement en de beroepsernst van het schoolteam om de vastgestelde verbeterpunten zelfstandig bij te sturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 B	techniek	
Graad 1 Decoratie - Metaal		schilderen en decoratie
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 2 BSO Schilderwerk en decoratie	Frans	
Graad 2 BSO Basismechanica	Frans	specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektrotechnieken		elektriciteit, mechanica
Graad 3 BSO Decoratie en restauratie schilderwerk		schilderen en decoratie
Graad 3 BSO Schilderwerk en decoratie		schilderen en decoratie
Graad 3 TSO Koel- en warmtechnieken	Frans	specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Frans	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de A-stroom en in tso derde graad in de studierichtingen Elektromechanica, Industriële wetenschappen en Koel- en warmtetechnieken (leerplannen O/2/2010/010 en O/2/2004/284)

Voldoet niet

De leerplandoelen noodzakelijk voor het bereiken van de eindtermen met betrekking tot schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid worden onvolledig en onevenwichtig aangeboden waardoor leerlingen het vereiste beheersingsniveau niet bereiken. De evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de eindtermen en leerplandoelen bereikt worden.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het leerstofaanbod dekt in onvoldoende mate de leerplandoelen. In de lespraktijk worden grammatica en woordenschat niet opgebouwd in samenhang met de vaardigheden en op basis van communicatieve relevantie. Kennis op zich krijgt een te groot gewicht, wat niet spoort met de aanbevelingen van het leerplan. De leerlingen worden onvoldoende uitgedaagd om hun kennis te gebruiken in functioneel communicatieve contexten. De integratie van kennis en vaardigheden wordt onvoldoende nagestreefd. Beide componenten worden nog te gesegmenteerd aangeboden.

Het aanbod van lees- en luisteroefeningen voldoet. Het gamma van tekstsoorten wordt voldoende evenwichtig bestreken. Voor de productieve vaardigheden wordt er geen bewust leerproces uitgetekend. Hierdoor worden niet alle eindtermen voor schrijven, spreken en mondelinge interactie of gespreksvaardigheid gerealiseerd.

In de eerste graad A-stroom beoogt men voor schrijfvaardigheid onvoldoende de opbouw van het beschrijvende naar het structurerende verwerkingsniveau. Dit blijkt ook uit de planningsdocumenten en leerlingennotities. In verhouding tot het aantal eindtermen schrijven leerlingen onvoldoende functionele teksten. Iets of iemand beschrijven, een bericht opstellen met behulp van een voorbeeld en persoonlijke, digitale correspondentie worden onvoldoende ingeoeffend in klasgroep waardoor er geen leerproces is. Voor spreekvaardigheid worden taaltaken op structurerend verwerkingsniveau, namelijk aan de hand van sleutelwoorden een bondig verslag uitbrengen over een gebeurtenis en een voorbereide informatie presenteren aan de hand van een format, niet ingeoeffend. Mondelinge interactie komt wel aan bod, zij het eerder beperkt.

In de derde graad tso wordt spreekvaardigheid (informatie geven en vragen bij documenten zoals een afbeelding, een formulier, ... en een korte beschrijving geven van een handeling of een gebeurtenis) onvoldoende ingeoeffend. Er gaat nog veel tijd naar spreektaken op kopiërend niveau (teksten luidop lezen of technisch lezen) welke een doelstelling is van de eerste graad.

Gespreksvaardigheid (niet al te complexe conversaties en eenvoudige telefoongesprekken) komt wel voldoende aan bod. De schrijfdoelen opgelegd door het leerplan, met name het schrijven van een mededeling, een e-mail, een formele en informele brief worden niet ingeoeffend en ontbreken in het aanbod.

Veel lesuitval vorig schooljaar belemmerde eveneens de realisatie van de eindtermen en leerplandoelen.

In de eerste graad A-stroom wordt de doeltaal niet consequent gehanteerd en de leerlingen worden onvoldoende aangemoedigd om het Frans actief te gebruiken waardoor het Nederlands een prominente rol blijft spelen. Functioneel alledaags Frans wordt te weinig productief getraind en de bereidheid van de leerlingen tot interactie in de doeltaal is beperkt. Het beheersingsniveau van de leerlingen voor de productieve vaardigheden voldoet niet.

Positief is het extra-curriculaire aanbod (het taalbad Frans en de uitstap naar Parijs) dat bijdraagt tot de brede vorming en de taalvaardigheid van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Niet alle eindtermen en leerplandoelen met betrekking tot schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. Bovendien krijgen kennis, vertalingen en reproductie te veel gewicht, zowel in het dagelijks werk als in de examens, wat niet in overeenstemming is met de aanbevelingen van de leerplannen. De resultaten van het dagelijks werk zijn voornamelijk gebaseerd op kennistoetsen. Vaardigheden worden onvoldoende frequent geëvalueerd tijdens het schooljaar, zodat leerlingen geen accuraat beeld hebben van hun leerproces voor lezen, schrijven, spreken/gesprekken voeren en luisteren. Hierdoor is er geen gerichte remediëring mogelijk. In de examens is de toetsing voor schrijven niet altijd valide omdat de opdrachten niet afgestemd zijn op de eindtermen en leerplandoelen of omdat de taaltaken niet voldoende ingeoeffend werden (zoals het schrijven van een uitnodiging in de eerste graad A-stroom). De evaluatie van gespreksvaardigheid in de derde graad tso is beperkt. Voor luisteren bestrijkt de evaluatie onvoldoende de tekstsoorten aangereikt door het leerplan. Vakgebonden attitudes, met name de bereidheid en durf om te communiceren en informatie uit te wisselen in de doeltaal, worden niet expliciet geëvalueerd. De leerlingresultaten voldoen, maar zijn gebaseerd op een onvolledig onderwijsaanbod en een niet representatieve evaluatie zodat ze geen correcte informatie geven over het bereiken van de leerplandoelen en het reële studiepeil van de leerlingen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De infrastructuur en de uitrusting voldoen aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. De lokalen zijn uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding en beamer. ICT ondersteunt meestal het lesgeven en audiovisueel materiaal wordt geïntegreerd in de les. De elektronische leeromgeving wordt nog niet gebruikt om leerlingen kansen te bieden zelfstandig leerinhouden te verwerken en opdrachten op eigen tempo uit te voeren. Sommige lessen vinden plaats in vaklokalen die attractief ingericht zijn met didactisch ondersteunend materiaal en met verwijzingen naar de Franstalige cultuur. De klasopstelling – veelal de traditionele busopstelling – is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen. Leerlingen maken in klasgroep geen gebruik van het pc-lokaal voor het inoefenen van digitale correspondentie.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het leerproces verloopt gestructureerd en er is aandacht voor heldere instructietaal. Differentiatie op klasniveau en leerlingactieve werkvormen zijn nog niet bij elke leerkracht ingeburgerd. Ook de aandacht voor het aanreiken van leer- en communicatiestrategieën of spreek- en schrijfplannen, zodat leerlingen specifieke taken efficiënter kunnen uitvoeren, is eerder beperkt. De leerlingen krijgen een overzicht met de examenleerstof, maar het accent ligt hier

voornamelijk op het instuderen van woordenschat en grammatica en minder op wat leerlingen moeten kunnen. Voor leerlingen met leerproblemen worden maatregelen genomen om hindernissen bij evaluatie weg te werken. De leraren bieden ook individuele begeleiding in geval van tegenvallende leerprestaties. Voor de eerste graad zijn er structurele remediërslessen Frans tijdens de middagpauze.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

De vakleraren maken een passende selectie uit de beschikbare vakgerichte nascholingen en trachten de verworven inzichten te implementeren in de eigen onderwijs- en evaluatiepraktijk. Ze missen hierbij echter kritische feedback. De vakgroepwerking wordt namelijk onvoldoende benut als een platform om te leren van elkaar via uitwisseling van ervaringen. Evenmin worden er inhoudelijke afspraken gemaakt met betrekking tot leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria en leerbegeleiding. Leerlijnen voor de verschillende vaardigheden over de graden heen werden nog niet ontwikkeld. Leerlingenresultaten worden niet geanalyseerd met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk of in het kader van het bewaken van de onderwijskwaliteit. Positief is dat de vakgroep taaloverstijgend is samengesteld. Ze vormt echter nog geen hefboom tot kwaliteitsverbetering omdat de werking zich beperkt tot praktische en organisatorische onderwerpen.

3.1.1.2 Techniek in de B-stroom (leerplan O/2/2010/019)

Voldoet

De leraren realiseren in voldoende mate de meeste ontwikkelings- en leerplandoelen. De evaluatie is valide. De leraren zetten de infrastructuur efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De school biedt de verkenninggebieden: voeding, elektriciteit, metaal, informatie- en communicatietechniek (ICT) en kunststoffen aan. Er wordt structureel één lestijd ICT apart ingeroosterd. De leraren vullen het vak techniek algemeen attractief, zinvol en nuttig in. Zo krijgen de leerlingen de meeste theoretische en praktische doelen geïntegreerd aangeboden. De theoretische leerstof staat in het teken van de concrete toepasbaarheid en blijft beperkt tot wat noodzakelijk is voor de praktische verwezenlijkingen. Door deze invulling worden de leerlingen gesensibiliseerd voor 'techniek'. Ook excursies dragen bij tot het bereiken van de doelen. De projecten zijn uitgewerkt in fraaie stappenplannen doch deze starten niet vanuit een probleemstelling. Het technisch proces, namelijk het analyseren, ontwerpen, uitvoeren, controleren en reflecteren, is impliciet aanwezig in de projecten. Er is beperkte aandacht voor de horizontale samenhang tussen techniek en andere vakken. Binnen de specifieke toepassingsgebieden komen de doelen over 'kunststoffen' en 'voeding' beperkter aan bod. De eindtermen met betrekking tot oriëntering op opleiding en tewerkstelling en het ontdekken van interesses en talenten, doorheen de verschillende toepassingsgebieden, komen minder frequent aan bod. De klemtoon op projectietekenen is daarentegen overdreven groot en niet altijd samenhangend met de projecten. Veiligheid vormt een belangrijk aandachtspunt binnen het vak. De doelstellingen binnen het specifieke gebied ICT komen praktisch volledig en op het juiste beheersingsniveau aan bod.

Onderwijsorganisatie

Samenstelling klasgroepen

Organisatie curriculum

De lestijden techniek zijn overwegend in clusters en daardoor evenwichtig geprogrammeerd, ook de klasgrootte voldoet om functioneel te kunnen werken.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De vaklokalen bieden voldoende ruimte en uitrusting om in functie van de grootte van de klasgroep actief en constructief te leren. De leraren zetten de uitrusting efficiënt in voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Om ICT te integreren in het leerproces beschikken de leraren niet over computers met internetaansluiting in het vaklokaal. Hoewel de leraren hieraan trachten tegemoet te komen via het verkenningsgebied ICT heeft het gebruik van een elektronische leeromgeving ter ondersteuning van het lesgeven nog maar beperkt ingang gevonden in de lespraktijk.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school kan aantonen dat de meeste doelstellingen bevraagd worden, zodat de evaluatie valide is. De leraren opteren voor permanente evaluatie in combinatie met examens voor het verkenningsgebied ICT. Voor de evaluatie van de projecten maken de leraren gebruik van een (zelf)evaluatie-instrument met een driepuntenschaal. Ook de attitudes worden beoordeeld. Hoe de resultaten van de driepuntenschaal in rekening gebracht worden is onduidelijk en leraarafankelijk. Met het instrument wordt vooral het ‘eindproduct’ geëvalueerd en in mindere mate de wijze waarop de verschillende stappen van het technisch proces worden doorlopen. De evaluatie maakt deel uit van het leerproces waardoor de leerlingen worden aangesproken om hun denken en handelen bij te sturen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen in een aangenaam leer- en werkklimaat waar het welbevinden van de leerlingen sterk centraal staat. De remediëring bestaat hoofdzakelijk uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen. Bij het gebruik van technische begrippen is de leerkracht zich bewust van de taalmoeilijkheden die de leerlingen kunnen hebben. De zorg voor het voeren van een talenbeleid, zoals opgenomen in het leerplan, vormt echter nog geen structureel aandachtspunt. Activerende werkvormen tijdens het lesuur ICT zorgen voor afwisseling in het didactisch proces. Ook het gebruik van beeldmateriaal is algemeen afdoende aanwezig tijdens de lessen. De leerlingen maken voor alle verkenningsgebieden gebruik van degelijk ontwikkelde cursussen. Heel wat van de projecten zijn uitgewerkt in stappenplannen wat de herkenbaarheid voor de leerlingen verhoogt.

3.1.1.3 Schilderen en decoratie in het beroepsvoorbereidend leerjaar beroepenveld Decoratie - Metaal (leerplan O/2/2005/045)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. De representativiteit en de validiteit van de evaluatie voldoen niet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Uit de planningsdocumenten blijkt dat de visie en het concept van de nieuwe leerplannen niet gevolgd worden. De leerinhouden worden nog steeds aangeboden volgens de traditionele vakkencultuur. Hierdoor wordt voorbijgegaan aan de visie van het leerplan namelijk ‘de doelstellingen uit de verschillende hoofdstukken geïntegreerd in één opdracht aan bod brengen’.
---	--

De meeste leerplandoelstellingen van de component ‘weergeven’ worden tijdens de realisatie van twee- en driedimensionaal werk gerealiseerd. Deze opdrachten zijn echter inhoudelijk weinig uitdagend en uitvoeringstechnisch minder gevarieerd opgebouwd. De opgaven stimuleren de creativiteit van de leerlingen niet. Bovendien bieden deze opdrachten geen vakinhoudelijke voorbereiding op de vervolgopleiding van de tweede graad, in de studiegebieden Bouw of Decoratieve technieken.

Binnen de leerstofcomponent 'waarnemen' wordt de leerplandoelstelling met betrekking tot het gericht kijken en de toetsing van de kijkervaring aan de eigen belevenissen of fantasie in onvoldoende mate gerealiseerd. De beeldtaal in verschillende situaties waarnemen en diverse culturele informatiebronnen leren raadplegen komen niet aan bod.

De leerplandoelstellingen van de component 'verwoorden' en 'attitudes' worden nauwelijks met adequaat lesmateriaal onderbouwd.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De lessen vinden plaats in het lokaal voor plastische opvoeding. Het atelier is ruim en uitgerust met de minimaal vereiste materiële middelen. Dit lokaal straalt de sfeer van de schildersopleiding niet uit. Multimediacomputers met internetaansluiting staan ter beschikking in een apart computerlokaal. Het gebruik van ICT vormt hierdoor geen geïntegreerd onderdeel van de klaspraktijk. Tevens heeft ICT nog geen ondersteunende rol in het leerproces van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Leerlingen worden geëvalueerd aan de hand van taken, toetsen, praktijkopdrachten en examens. Er zijn enkele hiaten die een weerspiegeling zijn van de tekorten in het onderwijsaanbod. Vanuit de evaluatie wordt niet consequent naar de leerplandoelstellingen gepeild, waardoor de evaluatiepraktijk niet representatief is voor de leerplanrealisatie.

De evaluatie van de ondersteunende kennis en inzichten is in hoofdzaak reproductief van aard. Vaardigheden worden aan de hand van praktijkopdrachten zowel permanent als via een examen geëvalueerd. De leerlingenbeoordeling verloopt louter productgericht. Meestal wordt per opdracht slechts één cijfer toegekend. De leerlingen kennen de criteria niet waarop zij zullen beoordeeld worden.

De leerlingen worden nog onvoldoende bij de evaluatie betrokken. Het systematisch integreren van zelfevaluatiemomenten biedt voor de leerlingen nochtans heel wat extra leerkansen.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend

De rapportcommentaren zijn aanmoedigend geformuleerd en wijzen op positieve verwachtingen ten aanzien van de leerlingen. Ze bevatten evenwel weinig analytische informatie en remediërende wenken.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

In de lessen heerst leraarafhankelijk een taakgericht, maar soms minder ordelijk leer- en leefklimaat. Tot vorig schooljaar dienden de leerlingen zelf notities te nemen. De talrijke schrijffouten in de leerlingennotities worden niet gecorrigeerd. Het geheel is recentelijk herwerkt tot een meer overzichtelijke leerlingencursus. Voor de praktische component is er een overzicht van de praktijkopdrachten. De leerinhouden zijn echter niet gericht op het inzichtelijk analyseren van de bewerkingsvolgorde.

De leraren zorgen voor individuele begeleiding en geven feedback aangepast aan de noden van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering	Het beleid stuurt de vakgroep aan maar volgt de werking, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. De agenda van de formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. De vakgroep functioneert voorlopig onvoldoende als een team met een duidelijke onderwijskundige visie. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd. Deskundigheidsbevordering dringt zich op met het oog op het afstemmen van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen. De vakgroepwerking vormt dan ook nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering.
<i>Vorming</i>	
<i>Overleg</i>	

3.1.1.4 Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Basismechanica en Schilderwerk en decoratie (leerplan O/2/2010/228)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelen worden in voldoende mate bereikt. De evaluatiepraktijk gaat nipt voldoende na of de leerplandoelen bereikt worden.

Onderwijsaanbod	Uit de planning, de leerlingennotities en de lesobservatie blijkt dat de leerplandoelstellingen voor de verschillende taalvaardigheden voldoende evenwichtig en volledig aangeboden en gerealiseerd worden. Zelfredzaamheid, de hoofddoelstelling van het leerplan, wordt voldoende nagestreefd. Zoals voorgeschreven door het leerplan krijgt de gesproken taal voorrang. De receptieve vaardigheden worden voldoende getraind en mondelinge interactie wordt ingeoeft aan de hand van rollenspelen. In overeenstemming met het leerplan, wordt schrijfvaardigheid ingeoeft op kopiërend niveau. De gegeven opdrachten en teksten sluiten aan bij de realiteit en de leefwereld van de jongeren. De Franstalige cultuur wordt in de klas gebracht via het vaklokaal, het leerboek en aanvullend materiaal.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	
	Er is aandacht voor het aanleren van functionele klasinstructietaal en de doeltaal wordt consequent gehanteerd met aanvulling in het Nederlands waar nodig. De leerlingen zelf worden echter onvoldoende uitgedaagd om hun kennis te gebruiken in functioneel communicatieve contexten. Woordenschat en grammatica worden nog onvoldoende aangebracht in samenhang met de vaardigheden op basis van communicatieve relevantie zoals voorgeschreven door het leerplan.
	Ook de bereidheid van de leerlingen tot interactie in de doeltaal is beperkt en zij worden hiertoe onvoldoende aangespoord. Vakattitudes zoals spreekdurf en bereidheid tot taalverzorging komen hierdoor onvoldoende aan bod.
Onderwijsorganisatie	Zowel in het eerste leerjaar als in het tweede leerjaar zijn de klasgroepen vrij groot doordat de leerlingen uit beide studierichtingen samen les volgen. Dit is niet bevorderlijk voor het realiseren van de eindtermen en leerplandoelen en hindert het inoefenen van gespreksvaardigheid en het gebruik van leerlingactieve didactische werkvormen. De directie engageert zich om vanaf volgend schooljaar het eerste leerjaar op te splitsen.
<i>Organisatie curriculum</i>	
<i>Samenstelling klasgroepen</i>	
Evaluatiepraktijk	In de evaluatie komen de onderwijsdoelstellingen voor lezen, luisteren en mondelinge interactie voldoende aan bod. Onder schrijven worden oefeningen gecatalogeerd die geen eigenlijk schrijven zijn, maar toepassingen van kennis. De evaluatie van gespreksvaardigheid wordt onderbouwd met transparante criteria. Vakattitudes worden onvoldoende transparant beoordeeld.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	
	Noch in de examens noch in het dagelijks werk toetst men kennis systematisch contextueel en in functie van het uitvoeren van taaltaken zoals de eindtermen en het leerplan aanbevelen. De opdrachten overstijgen zelden het

reproductieniveau en betreffen voornamelijk vertalingen en contextloze oefeningen die focussen op één bepaald aspect van taalbeheersing en een struikelblok vormen voor de meeste leerlingen. Dit vertaalt zich ook in de leerlingenresultaten waarbij de scores voor kennis dan ook opvallend significant lager liggen dan de scores voor de vaardigheden.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De infrastructuur en de uitrusting voldoen aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De lokalen zijn uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding en beamer. ICT ondersteunt meestal het lesgeven en audiovisueel materiaal wordt voldoende geïntegreerd in de les. De elektronische leeromgeving wordt nog niet gebruikt om leerlingen kansen te bieden zelfstandig leerinhouden te verwerken en opdrachten op eigen tempo uit te voeren. Sommige lessen vinden plaats in vaklokalen die attractief ingericht zijn met didactisch ondersteunend materiaal en met verwijzingen naar de Franstalige cultuur. De klasopstelling – veelal de traditionele busopstelling – is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De beginsituatie van de leerlingen is zeer divers, maar wordt nog niet in kaart gebracht aan de hand van genormeerde toetsen met het oog op een gerichte remediëring. Wel is er voldoende aandacht voor verschillen bij leerlingen, zowel in de lespraktijk als in het remediërsaanbod als in de aangepaste evaluatiepraktijk. De grote klasgroepen belemmeren het gebruik van leerlingactieve didactische werkvormen. Toch tracht men in functie van het trainen van mondelinge interactie deze werkvormen aan te wenden met het oog op een grotere betrokkenheid en motivatie. Voor leerlingen met leerproblemen worden maatregelen genomen om hindernissen bij evaluatie weg te werken. De aandacht voor het aanreiken van leer- en communicatiestrategieën, zodat leerlingen specifieke taken efficiënter kunnen uitvoeren, is nog beperkt.

Deskundigheidsbevordering
*Vorming
 Overleg*

De vakleraren maken een passende selectie uit de beschikbare vakgerichte nascholingen en trachten de verworven inzichten te implementeren in de eigen onderwijs- en evaluatiepraktijk. Ze missen hierbij echter kritische feedback. De vakgroepwerking wordt namelijk onvoldoende benut als een platform om te leren van elkaar via uitwisseling van ervaringen. Evenmin worden er inhoudelijke afspraken gemaakt met betrekking tot leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria en leerbegeleiding. Leerlijnen voor de verschillende vaardigheden over de graden heen werden nog niet ontwikkeld. Leerlingenresultaten worden niet geanalyseerd met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk of in het kader van het bewaken van de onderwijskwaliteit. Positief is dat de vakgroep taaloverstijgend is samengesteld. Ze vormt echter nog geen hefboom tot kwaliteitsverbetering omdat de werking zich beperkt tot praktische en organisatorische onderwerpen.

3.1.1.5 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechnica (leerplan O/2/2007/098)

Voldoet niet

Het aanbod van de technische vakken evenals de bijhorende evaluatie zijn niet afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen. In de optie Centrale verwarming/Sanitaire installaties komen de doelstellingen met betrekking tot de algemene praktische mechanische vaardigheden niet aan bod.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Naast de cluster algemene technische en praktische vorming kiest de school voor de clusters Mechanische constructies en Centrale verwarming/Sanitaire installaties als gedifferentieerde vorming en biedt deze clusters aan in twee gescheiden lesgroepen.

Hoewel het leerplan een geïntegreerde aanpak voorop stelt, kiest de school voor het aanbieden van afzonderlijke vakken. Door sterk vast te houden aan dit concept laten de leraren deze geïntegreerde aanpak grotendeels aan zich voorbijgaan wat de optimale implementatie van het leerplanconcept sterk ondermijnt. Bijkomend zijn de vakken regelmatig verdeeld onder meerdere leraren wat nefast is voor de samenhang tussen de technische en de praktische vakken. Heel wat doelstellingen komen herhaaldelijk en met wisselende diepgang aan bod. Enkele voorzichtige aanzetten tot het geïntegreerd aanbieden van de leerinhouden met betrekking tot technisch tekenen, theorie en praktijk bewijzen dat deze aanpak loont voor de onderwijspraktijk. Momenteel tekenen de leerlingen in beide opties volledig manueel, waarbij de integratie met de praktijk onbestaande is. De leerlingen binnen de optie Mechanica krijgen, tijdens de praktische vorming, de kans te oefenen met computergestuurde machines en wenden als basis hiervoor wel een tekenpakket aan. Opnieuw een bewijs dat de samenhang aan verbetering toe is.

Nagenoeg alle doelstellingen met betrekking tot de algemene en specifieke praktische mechanische vaardigheden in de optie Mechanica en de doelstellingen met betrekking tot de specifieke praktische vaardigheden in de optie Centrale verwarming/Sanitaire installaties komen met de juiste diepgang aan bod. De oefeningen van beide opties zijn voldoende uitdagend en afwisselend voor de leerlingen. In de optie Centrale verwarming/Sanitaire installaties komen de basisdoelstellingen met betrekking tot de algemene praktische mechanische vaardigheden niet aan bod. Ook de leerplandoelstellingen betreffende lassen hebben binnen deze optie minder aandacht gekregen.

In de technische vakken komen heel wat doelstellingen veel te diepgaand en te theoretisch aan bod. Ook worden eindeloos en zonder meerwaarde voor de ondersteuning van de praktijk rekenoefeningen gemaakt. Bijvoorbeeld in het vak elektriciteit waar de leerlingen langdurig oefeningen maken op de wet van Ohm en het serie- en parallel schakelen van weerstanden. Voor het 2de jaar Centrale verwarming/Sanitaire installaties kan de school niet aantonen dat de nieuwe doelstellingen met betrekking tot het deelvak elektriciteit aangeboden worden. De leerstof bestaat voornamelijk uit herhaling van het eerste jaar.

Onderwijsorganisatie

Samenstelling klasgroepen

Grote klasgroepen belemmeren soms het actief en constructief leren en werken.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De studierichting beschikt over geschikte vaklokalen en werkplaatsen die uitgerust zijn met de minimale materiële leermiddelen. Wat betreft de veiligheid van de leeromgeving zijn er echter een aantal opmerkingen: het lokaal waar de praktische lessen lassen-constructie plaatsvinden is niet voorzien van een degelijke rookgasafzuiging, sommige machines in de werkplaats metaal zijn niet uitgerust met de nodige afschermkappen en lokaal E108 waar de technische lessen plaatsvinden, kan niet verduisterd worden waardoor beeldmateriaal niet voldoende zichtbaar kan geprojecteerd worden.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is onvoldoende representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. Voor de technische vakken beperkt de evaluatie zich hoofdzakelijk tot reproductie van kennis via toetsen en examens. Sommige vragen zijn niet relevant noch afgestemd op het leerplan waardoor de evaluatie niet valide is. De leraren bevragen regelmatig vaardigheidsgerichte attitudes in de toetsen. Rekenoefeningen en eindeloze vragenlijsten komen overvloedig aan bod in de evaluatiepraktijk waardoor tevens heel wat onderwijstijd verloren gaat. De leraren grijpen de resultaten nog onvoldoende aan voor bijsturing van het leerproces. Heel wat leerlingen behalen onvoldoendes hetgeen door de combinatie van het hoge kennis- en beheersingsniveau, de instroom vanuit studierichtingen zonder vooropleiding en de onvoldoende geïntegreerde aanpak niet verwonderlijk is. In de vakgroep is er onvoldoende doelgerichte aandacht geweest voor zelfreflectie en bijsturing van het pedagogisch-didactisch handelen op basis van de leerlingenresultaten. In de praktijkvakken gaat de aandacht zowel naar product- als naar procesevaluatie. Voor de evaluatie van de werkopdrachten maken de leerlingen gebruik van een (zelf)evaluatie-instrument. Ook is er aandacht voor de evaluatie van de vakgebonden attitudes. Transparante criteria ontbreken. Het gelijkstromen van de evaluatiedocumenten binnen de opties is een werkpunt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren begeleiden de leerlingen op een degelijke wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten. Regelmatig krijgen de leerlingen feedback. De lessen verlopen gedisciplineerd in een aangenaam en constructief leer- en werkklimaat. De zorg voor het voeren van een talenbeleid vormt nog geen structureel aandachtspunt. Het lesmateriaal bestaat uit zelf opgesteld studiemateriaal en een handboek. Dit van de technische vakken is sterk theoretisch opgesteld en weinig geïntegreerd met de praktijk waardoor dit aan een update toe is. Het gebruik van beeldmateriaal heeft zinvol zijn ingang gevonden in de lespraktijk.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	Ondanks de aanwezigheid van een gestuurde vakgroepwerking blijft het overleg beperkt tot de praktische aspecten van het lesgeven, pedagogisch-didactische onderwerpen komen minder aan bod. Door de afwezigheid van een diepgaande leerplanstudie en een gezamenlijke visie besteden de leraren nog onvoldoende aandacht aan de samenhang tussen technisch tekenen, theorie en praktijk. Het individueel opstellen van jaarplannen is dan ook veeleer een verplichte aangelegenheid dan een overlegmoment om de onderwijskwaliteit te bewaken. Sommige leraren volgen de laatste technologische vernieuwingen sterk op wat een meerwaarde betekent voor de lespraktijk.

3.1.1.6 Mechanica en elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan O/2/2005/135)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet en wordt ondersteund door de beschikbare didactische uitrusting. De evaluatie is afgestemd op de leerplandoelstellingen en is op het gevraagde beheersingsniveau.

Onderwijsorganisatie Het leerplan is een graadsleerplan onderverdeeld in de vakken TV elektriciteit, PV elektriciteit en TV mechanica.
Organisatie curriculum

Het vak TV elektriciteit is op zijn beurt opgesplitst in de vakken technologie, tekenen en theorie elektriciteit. Deze deelvakken worden in een leerjaar niet door eenzelfde leraar onderwezen, wat de onderlinge samenhang binnen het vak niet bevordert. Het geregeld overleg tussen de leraren zorgt wel voor het bewaren van het overzicht. De toegekende lestijd aan elk deelvak voldoet in functie van de leerplanrealisatie.

Het vak TV mechanica wordt in beide leerjaren door eenzelfde leraar onderwezen, waardoor voldoende zicht is op de leerplanrealisatie over de graad.

Onderwijsaanbod De meeste leerplandoelstellingen zijn aangeboden en voldoende gerealiseerd voor de vakken TV en PV elektriciteit. De leerplanrealisatie voldoet nipt voor TV mechanica.
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Tijdens de theoretische lessen elektriciteit besteden de leraren voldoende aandacht aan het toelichten van de elektrische grootheden, eenheden en hun onderling verband. Demonstratieproeven ondersteunen leraarafhankelijk het begrijpen van diverse wetmatigheden. Deze werkvorm geeft aan leerlingen het nodige inzicht om elektrische stroomkringen te analyseren en schakeltechnische problemen op te lossen.

Tijdens het uitvoeren van praktijkoefeningen oefenen de leerlingen ruimschoots op het maken van de juiste keuze en het correct gebruik van materialen, toestellen en gereedschappen. In deze lessen leren leerlingen, uitgaande van het bouwplan, een eenvoudige huisinstallatie te realiseren. De leerlingen verfijnen hun praktische vaardigheden via realistische, externe projecten. Zo hebben ze de kans gekregen om mee te werken aan de uitvoering van elektriciteitswerken bij de renovatie van de schoolrefter en de sportzaal van de stad Mortsel. Om de technieken van het inwerken van leidingen en toestellen in massieve muren en vloeren te leren beheersen, oefenden de leerlingen in een leegstaande loods. Programmeren met een logische module om motoren te sturen, wordt bij uitbreiding aangeboden en motiveert de leerlingen om zin te krijgen voor het vakgebied.

Volgens het leerplan zou het aanbod mechanica een ondersteuning moeten zijn van de lessen elektriciteit, maar dat blijkt niet uit het cursusmateriaal. De relatie tussen mechanica en elektriciteit in onder andere elektrische constructies, elektrische machines, elektrisch gestuurde aandrijfmechanismen, ... is niet het uitgangspunt om er de begrippen en wetmatigheden uit de mechanica aan te koppelen.

Het accent ligt niet altijd op de praktische mechanica zodat dit vak meestal beperkt blijft tot een zuiver theoretische benadering. Daardoor vervallen sommige lessen in het becijferen van theoretische toestanden, wat ook blijkt uit de toets- en examenvragen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De werkplaatsen elektriciteit zijn uitgerust met voldoende leermiddelen in functie van de praktische leerplanrealisatie. De theoretische lessen elektriciteit gaan meestal door in een stimulerende leeromgeving. Deze voor het vak mechanica niet, wat het leren leren dan ook afremt. Om ICT te integreren in het lesgebeuren zijn onvoldoende computers in de werkplaats of het leslokaal aanwezig zodat spontaan online-opzoekwerk in catalogi en ander bronmateriaal moeilijk tot onmogelijk is. Voor het vak technisch tekenen wordt uitgeweken naar een computerlokaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is grotendeels afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie voor TV elektriciteit is quasi volledig leerplandekkend en bijgevolg valide. Sommige vragen bij het examen voor mechanica zijn jaarlijks dezelfde en worden ook al gegeven als toets of herhalingsvraag waardoor de evaluatie voor dat vak niet betrouwbaar is. Het stellen van examenvragen uit vooraf opgeloste herhalingsvragen peilt enkel naar het vermogen van leerlingen om leerstof te reproduceren.
	Dit schooljaar is al heel wat werk gemaakt van de evaluatiepraktijk voor PV elektriciteit. De evaluatie is echter nog niet voldoende transparant. De aanzet naar een degelijke product- en procesevaluatie evolueert in positieve zin, maar verfijning is nog nodig. Er zijn namelijk geen criteria die de gegeven scores binnen een ruime puntenschaal verantwoorden. Deze opmerking geldt ook voor het vak mechanica. In de totaalscore van een praktijkoefening worden punten toegekend aan gedragingen die niet vallen onder vakattitudes, wat invloed heeft op het eindresultaat. Zelfevaluatie stimuleert de leerlingen om aandacht te hebben voor de eigen werkcontrole. Voor de schriftelijke proeven van de theoretische vakken is de quotering per vraag niet altijd gekend en de evaluatiepraktijk mist er efficiëntie wat het toekennen van scores betreft. De inhoudelijke belangrijkheid van de getoetste kennis is, opvallend bij mechanica, geen maatstaf voor de bepaling van het puntengewicht van de afzonderlijke vragen binnen het totaal van de evaluatie. Daardoor is die niet evenwichtig verantwoord. De taalkundige formulering van toets- en examenvragen laat soms te wensen over. Leerlingen begrijpen dan ook niet altijd wat precies van hen gevraagd wordt. De evaluatie is wel afgestemd op het vereiste beheersingsniveau.
Rapporteringspraktijk <i>Leerondersteunend</i>	Sommige leraren bespreken de resultaten met de leerlingen. Leraarafhankelijk wordt er schriftelijk feedback gegeven op gemaakte toetsen, aangevuld met remediërende commentaar. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leer- en werkklimaat in de werkplaatsen is aangenaam. De begeleiding tijdens de uitvoering van de praktische opgaven verloopt overwegend individueel. Bij problemen wordt dan ook onmiddellijk bijgestuurd. Voor het vak mechanica kan - op vraag van de leerling - bijkomende uitleg bekomen worden tijdens de middagpauze, maar dit werd niet vastgesteld.
	Om meer leerplangericht te werken werd voor technologie overgestapt naar een zelfgemaakte cursus, die overzichtelijk is. Leerboeken worden in de lessen technologie nog wel als naslagwerk gehanteerd. Voor het theorievak elektriciteit wordt een leerboek gebruikt. Voor het vak mechanica is eveneens een goed gestructureerde cursus samengesteld.

Leerlingen krijgen strategieën aangeboden om het leren leren te bevorderen. De gebruikte systematiek bij het berekenen van vraagstukken zowel voor elektriciteit als voor mechanica, stimuleert de leerlingen om nauwgezet te werken.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De leerplanrealisatie wordt ondersteund vanuit een degelijke samenwerking tussen de collega's elektriciteit. Omdat het vak TV elektriciteit in beide leerjaren niet door dezelfde leerkracht onderwezen wordt, is samenwerking en grondig overleg noodzakelijk om te komen tot longitudinale planning. Om gelijkgericht te werken binnen alle aspecten van het onderwijsproces ontbreekt nog overleg met betrekking tot het vak mechanica.

De meeste leraren volgden de afgelopen jaren weinig al dan niet vakgerelateerde nascholing. Daardoor worden zelden innovatieve leerinhouden in het onderwijs geïntroduceerd.

3.1.1.7 Schilderen en decoratie in bso derde graad in de studierichting Schilderwerk en decoratie en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Decoratie en restauratie schilderwerk (leerplannen O/2/2011/363 en O/2/2004/476)

Voldoet niet

De leerplanvisie wordt onvoldoende bewaakt, waardoor essentiële leerplandoelstellingen niet worden gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is niet afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplanrealisatie vertrekt onvoldoende vanuit leerplanstudie, vakoverstijgende coördinatie en doordacht ingevulde jaarplannen. Er zijn nauwelijks coherente verticale leerjaar- en graadoverstijgende studietrajecten uitgewerkt en de horizontale vakkensamenhang wordt niet bewaakt. Het opzet van het leerplan om geïntegreerd de leerplandoelen aan te reiken wordt gehypothekeerd door versnippering in traditionele leervakken. Uit hun jaarplannen blijkt dat de leraren niet alle leerplandoelstellingen behandelen. De documenten worden immers niet op basis van leerplanstudie, maar uitgaande van de opgebouwde onderwijsroutine en/of uitgewerkte leerlingenopdrachten ingevuld. De school kan bijgevolg niet aantonen dat de meeste basiscompetenties van het beroepsprofiel 'schilder-decorateur' per individuele leerling zijn bereikt. Dat blijkt eveneens uit een gebrek aan goed gestructureerde opdrachten ondersteund door voldoende leerlingendocumenten.

De praktische opdrachten kaderen niet binnen het technologisch proces dat wordt gekenmerkt door een duidelijke opdrachtomschrijving, het opdoen van relevante kennis, de voorbereiding en de realisatie. De noodzakelijke samenhang tussen de leerplandoelstellingen betreffende theorie, technisch tekenen en praktijk is ontoereikend. De stage wordt niet aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen. De stageactiviteitenlijst, die gezamenlijk opgesteld moet worden door de stagebegeleider en de stagementor, ontbreekt. De geïntegreerde proef (GIP) is geënt op het profiel van de opleiding.

Het leerplan van de derde graad Schilderwerk en decoratie wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. Vooral de doelstellingen rond taalontwikkelen vakonderwijs, werkorganisatie, kwaliteitszorg en preventie krijgen onvoldoende aandacht. De leerlingen worden te weinig aangespoord om kwaliteitsverbeteringen te formuleren en om uitvoerings- en afwerkingsvarianten te overwegen. De leerinhouden betreffende plantekenen en composities zijn niet afgestemd op het huidige leerplan. De enkele doelstellingen over stijlenmerken kennen een invulling buiten proportie.

In het derde leerjaar van de derde graad worden de vaardigheidsgerichte doelstellingen met betrekking tot decoratieve technieken nagenoeg volledig en evenwichtig aangeboden. Zij worden met voldoende diepgang gerealiseerd. Het aanbod van de leerplandoelstellingen en leerinhouden rond restauratietechnieken ontbreekt. De leerinhouden aangaande toegepaste esthetica is niet afgestemd op het huidige leerplan. De mogelijkheden die het leerplan biedt om de theorie te integreren in de praktijk worden onvoldoende benut. Hierdoor mist het praktijkonderwijs efficiëntie en is de theorie nog te veel een losstaand element in de opleiding.

Uitrusting <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende materiële middelen om de leerplandoelen te realiseren en voorziet in mogelijkheden om multimedia toe te passen. Toch zijn de organisatie en de inrichting van het vaklokaal en de ateliers weinig inspirerend. Veelal ontbreken didactische borden en fotomateriaal in de leeromgeving om de leerinhouden te onderbouwen. Orde en netheid en het aannemen van een veiligheidsbewuste attitude krijgen in het atelier niet altijd de nodige aandacht. De verlichtingsarmaturen in verscheidene compartimenten zijn stuk of ontbreken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is onvoldoende gericht op de leerplandoelstellingen. Daardoor kan de school nauwelijks aantonen of de doelstellingen worden aangeboden en in welke mate ze door de leerlingen worden bereikt. De school opteert voor examens en gespreide evaluatie. De hiaten in het aanbod worden weerspiegeld in de evaluatiepraktijk. De evaluatie van de meer theoretische leerinhouden is over het algemeen sterk reproductief, vooral gericht op kennis en onvoldoende afgestemd op de te bereiken leerplandoelstellingen. Tal van examenvragen zijn niet geschikt om de leerlingen theoretisch of schriftelijk te evalueren, maar horen inhoudelijk thuis in de praktijkles. De evaluatie van de praktijkoefeningen geeft een onvoldoende duidelijk beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. Het is voor de leerling niet duidelijk welke criteria gehanteerd worden bij het beoordelen van de praktijkopdracht. Tijdens de stage ligt de nadruk te sterk op het evalueren van attitudes. De eigenlijke activiteiten en in het bijzonder de beroepsvaardigheden worden beperkt geëvalueerd. Bijgevolg gaat de evaluatie in onvoldoende mate na in hoeverre de leerplandoelstellingen werden bereikt. Ook zelfevaluatie heeft nog geen ingang gevonden in de lespraktijk. De competentie dat de leerling door zelfevaluatie zijn eigen handelen leert bijsturen om te komen tot kwaliteitsverbetering, is dan ook maar beperkt merkbaar in de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding Voor de technische vakken decoratie en schilderen is het studiemateriaal voldoende gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Voor praktijk is er nood aan een op het leerplan afgestemde gestructureerde opdrachtenreeks waarbij het voor de leraar en leerling duidelijk is welke doelstellingen al dan niet bereikt zijn.

*Preventief
Curatief*

De remediëring steunt te weinig op een planmatige aanpak en is te vrijblijvend. Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen maar worden te weinig aangesproken indien ze zelf hun leerproces niet voldoende in handen nemen. De attitude om op taken en toetsen feedback te geven en te voorzien in remediëring komt weinig voor. De remediëringsinitiatieven worden niet geregistreerd. Hierdoor kan het effect ervan ook moeilijker worden opgevolgd of aangewend bij de klassenraden.

Deskundigheidsbevordering Het beleid stuurt de vakgroep aan maar volgt de werking, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. De agenda van de formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. De vakgroep functioneert voorlopig onvoldoende als een team met een duidelijke onderwijskundige visie. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd. Deskundigheidsbevordering dringt zich op met het oog op het afstemmen van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen. De vakgroepwerking vormt dan ook nog geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering.

*Vorming
Overleg*

Inbreuk(en) op regelgeving organisatie van de stage (stageactiviteitenlijst) volgens omzendbrief SO/2002/09.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Koel- en warmtechnieken (leerplan O/2/2010/318)

Voldoet niet

Een onvolledig aanbod en een niet optimale implementatie van het leerplanconcept door het clusteren van vakken, zijn de voornaamste oorzaken voor een onvoldoende leerplanrealisatie. Het tekort is eveneens te wijten aan het systematisch gebruik van een niet op het leerplan afgestemde cursus. De evaluatie is niet valide, niet betrouwbaar en niet transparant. Sommige uitrusting is niet aanwezig in het vaklokaal.

Onderwijsorganisatie Het leerplan is geschreven voor twintig lesuren per week in elk leerjaar, waarvan drie uren stage in het tweede leerjaar. De school voegt daar nog vier complementaire uren aan toe om het leerplan te realiseren. De school houdt geen rekening met het nieuwe leerplanconcept en clustert de leerplandoelstellingen in diverse vakken die onderwezen worden door verschillende leraren, wat niet spoort met de geïntegreerde visie van het leerplan.

Organisatie curriculum

De clustervakken warmte en koeling nemen een evenredig deel van de lesuren in. Voor de cluster elektriciteit worden twee lesuren theorie en vier lesuren praktijk ingericht terwijl het aantal doelstellingen hiervoor beperkt is.

Onderwijsaanbod Ondanks de vier extra lestijden is het leerplan niet volledig gerealiseerd. De doelstellingen in verband met taalontwikkelen onderwijs en communicatie in de werkomgeving zijn beperkt gebleven tot onder andere de samenstelling van een vademecum met hulpstukken voor warmtetechnieken en de in dit verband vereiste vaardigheden verbonden aan de geïntegreerde proef. De leerplandoelstellingen 43 en 100 over het schakelen van motoren werden niet aangeboden. Ook in het huidige schooljaar worden de lestijden voor praktijk

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

elektriciteit bijna uitsluitend aangewend voor het maken van lichtschakelingen op oefenborden, ook al is dit geen doelstelling in het leerplan. Hierdoor wordt onzorgvuldig omgesprongen met het gebruik van de lestijd, te meer daar een aantal verplichte doelstellingen niet aan bod komen.

Door niet als team te handelen zijn heel wat doelstellingen herhaaldelijk of met wisselende diepgang aan bod gekomen. De samenhang tussen de technische en de praktische vakken gaat soms verloren bij gebrek aan een constructieve samenwerking van de leraren.

De beroepskennis, de beroepsvaardigheden en de sleutelvaardigheden en attitudes komen niet op een geïntegreerde wijze aan bod, waardoor leerlingen onvoldoende kansen krijgen om te evolueren naar zelfstandige techniekers. De opdrachten en inhouden die de leraren de leerlingen aanbieden vertrekken niet vanuit technische (deel)systemen die relevant zijn voor de opleiding. De probleemstelling is zelden een concrete situatie in een koel- of een verwarmingsinstallatie (zoals bijvoorbeeld een defect, een periodiek onderhoud, de installatie van een nieuw toestel, het vervangen van een onderdeel ...). De wijze waarop deze problemen in technische (deel)systemen aangepakt worden, verloopt niet volgens het technisch proces en leidt dus niet tot een kwaliteitsvol resultaat. Deze leerstrategie is nochtans noodzakelijk om leerlingen het zelfstandig probleemoplossend denken aan te leren.

De geïntegreerde proef bevat opdrachten met zowel elementen van koeling en warmte als van toegepaste elektriciteit en is van goede kwaliteit. Ze is uitgewerkt op het beheersingsniveau van de studierichting.

De stage omvat drie weken blokstage in het tweede leerjaar. De gepersonaliseerde stageactiviteitenlijst wordt niet voorafgaand aan de stage besproken met de stagegever en is niet opgenomen in het contract. Dat is niet conform de regelgeving. Leerlingen lopen eenzijdig stage in een bedrijf gespecialiseerd in verwarming of in koeling ondanks de tweepoligheid van de studierichting. Er zijn zelfs leerlingen die stage lopen bij een sanitair bedrijf wat helemaal niet aansluit bij de doelstellingen van de studierichting.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De werkplaatsen voor warmte- en koeltechnieken zijn voldoende uitgerust in functie van de leerplanrealisatie. Het materiaal wordt ook efficiënt ingezet. De werkplaats voor elektriciteit is na vier jaar nog steeds in opbouw. Elektrische motoren en materiaal voor toegepaste elektriciteit en voor het oefenen op elektrische regeltechnische systemen van warmte- en koelinstallaties ontbreken in dit lokaal. Het materiaal is beschikbaar op een andere locatie, maar het gebruik ervan blijkt organisatorische problemen te geven. In de werkplaatsen staan onvoldoende computers om ICT functioneel te kunnen gebruiken ter ondersteuning van verschillende activiteiten (doelstelling 24).

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerplandoelstellingen in verband met werkorganisatie, preventie en kwaliteitszorg (10 tot 19) zijn niet allemaal het voorwerp van evaluatie. Een aantal doelstellingen zijn niet aangereikt en daardoor is de evaluatie niet valide.

De evaluatie van de cluster elektriciteit is niet afgestemd op het leerplan. Het examen van het eerste en het tweede leerjaar vorig schooljaar zijn bijna identiek, wat vragen oproept over de ernst waarmee de evaluatie opgevat wordt. Sommige vragen zijn helemaal niet relevant en hebben niets te maken met de leerinhouden voor die cluster. De evaluatie is bijgevolg niet betrouwbaar en de vraagstelling is eveneens niet afgestemd op het vereiste beheersingsniveau.

Voor de schriftelijke proeven van de theoretische vakken is de quotering per vraag niet altijd gekend en de evaluatiepraktijk mist efficiëntie wat het toekennen van scores betreft. De inhoudelijke belangrijkheid van de getoetste kennis is geen maatstaf voor de bepaling van het puntengewicht van de afzonderlijke vragen binnen het totaal van de evaluatie. Daardoor is die niet evenwichtig verantwoord. De evaluatie van praktische oefeningen is niet transparant. Een degelijke product- en procesevaluatie dringen zich op. Er zijn geen criteria die de gegeven scores binnen een ruime puntenschaal verantwoorden. Hoewel er geen stagedoelstellingen geformuleerd worden, telt de stage voor 20% mee in de punten van de geïntegreerde proef. Leerlingen worden dus beoordeeld op een niet afgebakend geheel aan te bereiken doelstellingen, wat eigenlijk niet kan. De verantwoording voor die puntenscore is vaag.

De taalkundige formulering van toets- en examenvragen laat soms te wensen over. Leerlingen begrijpen dan ook niet altijd wat precies van hen gevraagd wordt.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend

De resultaten van toetsen en examens worden besproken met de leerlingen. Op de rapporten staat niet altijd een remediërende commentaar zoals gevraagd door de directie. Op het rapport staan de verschillende vakken opgesomd, wat het geïntegreerde leerplan niet weerspiegelt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Voor het theoretische vak warmtetechniek beschikken leerlingen in het eerste leerjaar over een zeer beknopte cursus met een aantal items die niet in het leerplan voorkomen. Om het examen voor de certificering als technicus gasvormige brandstoffen 'G1 en G2' voor te bereiden, wordt gebruik gemaakt van een daarop afgestemde cursus. Hetzelfde geldt voor het behalen van het certificaat stookoliebrandertehnicus.

Voor het theoretische vak elektriciteit werden geen leerlingennotities, noch een cursus of leerboek voorgelegd die vorig schooljaar in elk leerjaar gebruikt werden. Ook zijn er geen uitgeschreven opdrachten voor de praktische toepassingen beschikbaar, wat vragen doet rijzen over de kwaliteit van de leerplanrealisatie.

Voor het theoretische vak koeltechniek bevat de cursus inhouden die het leerplan overstijgen, maar alle elementen die een koeltetechnicus moet beheersen zijn hierin aanwezig. Ook hier zijn voor de praktische toepassingen geen uitgeschreven opdrachten.

De school is erkend als centrum om de nodige certificaten uit te reiken, wat een bijkomende troef is voor de studierichting.

Deskundigheidsbevordering	Het overleg binnen de vakgroep blijft beperkt tot organisatorische onderwerpen.
<i>Vorming</i>	De noodzakelijke leerplanstudie vormt geen onderwerp van de besprekingen. De
<i>Overleg</i>	vakgroep neemt haar verantwoordelijkheid te weinig op om na te gaan of ze als team alle leerplandoelstellingen realiseren.

De evolutie in het vak moet opgevolgd en zoveel mogelijk in de klas gebracht worden. Daarom is regelmatig bijscholen van de leraren een noodzaak, maar dat blijkt niet uit de overzichtslijsten met betrekking tot nascholing. Een voordeel is dat een aantal leraren nog werkzaam zijn in de sector en de stagebezoeken hen de mogelijkheid bieden om met de nieuwste technieken in contact te komen.

Inbreuk(en) op regelgeving	organisatie van de stage (stageactiviteitenlijst) volgens omzendbrief SO/2002/09.
-----------------------------------	---

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De school heeft een visie op VOET uitgewerkt die
Doelgerichtheid	geënt is op haar eigen schoolvisie. In het beleidsplan zijn doelstellingen op school-, leerkrachten-, en leerlingenniveau opgenomen. Deze doelstellingen zijn vertaald naar concrete acties waaraan een verantwoordelijke en een timing toegekend zijn. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET. De bijdrage van de bestaande projecten aan de VOET werd drie jaar geleden in kaart gebracht. Hieruit destilleerde de school enkele hiaten in het aanbod. Er werd nog niet nagegaan of de bijdrage van de vakken deze hiaten aanvult.
Ondersteuning	De organisatiestructuur is voldoende adequaat maar niet altijd transparant. De organisatie en coördinatie van de VOET-werking zijn in handen van de directeur en van een VOET-team. Zij hebben de informatieverzameling over de projecten bij het volledige team aangestuurd en ondersteund. De werkgroepen of vakwerkgroepen ondersteunen afwisselend het VOET-team bij de evaluatie en de bijsturing van de uitgevoerde acties. Hierdoor is er een vrij groot draagvlak, al kan de frequentie en de diepgang van deze werking en de communicatie hierover niet altijd aangetoond worden.
Doeltreffendheid	Er is een beginsituatieanalyse en na de eerste inventarisatie werden de bestaande projecten ook bijgestuurd of omgevormd met het oog op het beter nastreven van de VOET. Enkele elementen van de VOET-werking worden ook tussentijds geëvalueerd, zoals het beleid en de uitvoering van de acties met betrekking tot leren leren. Dit gebeurt nog niet systematisch voor alle contexten of clusters. De meeste projecten en activiteiten worden wel geëvalueerd maar niet altijd in relatie tot hun bijdrage aan de VOET.
Ontwikkeling	In 2010 werden alle personeelsleden geïnformeerd over de nieuwe VOET tijdens een studiedag. De school werd hierbij begeleid door de pedagogische begeleidingsdienst. Alle leraren beschikken ook over de VOET-brochure van de overheid. Het VOET-team heeft zich verder geprofessionaliseerd en tracht de verworven inzichten schoolbreed te verspreiden en te implementeren bij de evaluatie en de bijsturing van de acties. Er zijn geen verdere concrete nascholingsinitiatieven gepland.
Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de
Socioculturele samenleving	meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen met betrekking tot de dynamiek, de verschillen en de samenhang van de samenleving komen in enkele projecten

in de verschillende graden aan bod. Het onderscheid met de context sociorelationele ontwikkeling wordt hierbij niet altijd gemaakt waardoor waarden en normen in verschillende sociale en culturele groepen soms oppervlakkig aangeboden worden. Herinneringseducatie komt op relevante wijze aan bod voor alle leerlingen tijdens de Vredesdagen in het tweede leerjaar van de tweede graad. De cluster kunst en cultuur komt volgens de inventaris van de projecten slechts bij een beperkt aantal leerlingen aan bod. Enkel de leerlingen uit tso die deelnemen aan de uitstap naar Parijs komen in aanraking met deze eindtermen. Het VOET-team heeft recentelijk de bijdrage aan de cluster kunst en cultuur vanuit het vak Nederlands en vanuit de projectweek en andere geplande activiteiten in kaart gebracht om zo het nastreven van deze VOET te illustreren.

Leren leren De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij een groot deel van de leerlingen nagestreefd. Er is voor alle leerlingen van de eerste graad een cursus leren leren waarin gericht gewerkt wordt aan de meeste eindtermen. Deelname aan deze cursus is vrijblijvend maar wordt gestimuleerd. Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid worden hierin niet opgenomen, maar worden nagestreefd via de initiatieven met betrekking tot schoolloopbaanbegeleiding. De effectiviteit van deze cursus werd bevraagd bij de leerlingen. De analyse van de resultaten heeft reeds geleid tot enkele bijstellingen. Ook de betrokkenheid van de vakleerkrachten bij het nastreven van de eindtermen leren leren werd twee jaar geleden via een enquête bevraagd. Elke vakgroep bracht tevens de eigen initiatieven om leren leren in het vakgebied te integreren in kaart.

3.1.2 *Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?*

Het onderzoek met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) en het bijhorend advies heeft betrekking op de vestigingsplaatsen Dieseghemlei 60 en Ijzerenweglei 19. De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van BVH na maar ze is hierin nog onvolledig. Het globaal preventieplan (GPP) en het jaarlijks actieplan (JAP) spelen soms te weinig in op tekorten en/of risicoanalyses die specifiek zijn voor de school waardoor een aantal tekortkomingen aan de aandacht ontsnappen. Op organisatorisch vlak ontbreekt een uitgeschreven procedure betreffende de betrokkenheid van de preventieadviseur in het aankoop- en indienststellingsbeleid. Aangezien de gebouwen niet ingeplant zijn op aaneengesloten kadastrale percelen (omzendbrief SO 42), is het nodig dat de school zich tevens administratief in orde stelt en de vestiging Ijzerenweglei als aparte vestigingsplaats laat erkennen.

Uit de ter beschikking gestelde resultaten van controles door externe en interne diensten, blijkt dat er meerdere tekorten opgemerkt werden op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting nog maar gedeeltelijk opgelost. Zo is er onvoldoende verluchting in sommige lokalen van de schildersafdeling en voldoet de rookafzuiging niet in de lasplaats. De personeelsrefter voldoet niet aan de normen wegens de algemene gebrekkige hygiëne, een vloerverzakking en rotte plekken in de muren. Sommige lokalen (onder andere deze van de schildersafdeling en de werkplaats mechanica) ogen vrij rommelig. Klein materiaal wordt op verschillende plaatsen opgestapeld. De verslagen van de elektrische installaties bevatten opmerkingen en inbreuken, waaraan de school al gedeeltelijk is tegemoet gekomen. Heel wat elektriciteitskasten zijn echter niet afgesloten waardoor acuut elektrocutiegevaar bestaat.

De overdekte speelplaats is veel te klein. Om hieraan tegemoet te komen heeft het schoolbestuur al de nodige administratieve stappen gezet. Niet alle producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorzien van een genormeerd etiket of opgeslagen in een geschikt recipiënt. De kast met gevaarlijke producten in het chemielokaal heeft geen verluchting naar buiten.

Sommige kolomboormachines zijn niet voorzien van een noodstop bij opening van de afdekkap. Een aantal draai- en freesmachines zijn niet voorzien van afschermkappen. Ook hier werd door de school al gedeeltelijk aan tegemoet gekomen.

Op het vlak van evacuatie zijn sommige nooduitgangen, evacuatiewegen en uitgangen niet vrij en onmiddellijk bruikbaar. Bovendien zijn ze onvoldoende voorzien van de noodzakelijke pictogrammen. Op heel wat noodverlichtingsarmaturen werden pictogrammen gekleefd waardoor de lichtopbrengst sterk afneemt.

In de vestiging Ijzerenweglei zijn op het eerste verdiep openingen in de vloer die voor struikelgevaar en brandoverslag kunnen zorgen. Ook dient op de noodtrap nog een borstwering aangebracht te worden. De speelplaats op deze vestiging wordt gebruikt om allerlei materiaal te stockeren.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne werd vastgesteld dat de school niet beschikt over een beheersplan betreffende de preventie van legionella noch over een risicoanalyse hiervoor. Tevens beschikt de school over te weinig jongenstoiletten.

Omwille van de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en de gedeeltelijke verbetering van tekorten krijgt de school een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van BVH consequenter bewaakt en daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht verder vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft haar visie op de leerlingenevaluatie recentelijk uitgeschreven. In het kader van een beginsituatieanalyse, heeft een kernteam eerst vakgroepen en leerlingen bevraagd en deze gegevens verzameld als insteek voor de visietekst. De tekst wil een kader aanreiken om een concreet evaluatiebeleid verder vorm te geven. De tekst is bedoeld als een voorzet om binnen iedere vakgroep verder te werken aan een 'doelmatige en eerlijke' evaluatie waarbij er voldoende leerkansen aan elke leerling worden gegeven en waarbij de communicatie en rapportering leerlinggeoriënteerd, transparant en toekomstgericht zijn. Verder wordt in de tekst aandacht gevraagd voor proces- en zelfevaluatie.

Ondersteuning Het kernteam heeft ten behoeve van de vakgroepwerking een aantal principes uitgeschreven in een proceduretekst. Deze richtlijnen vragen onder andere aandacht voor een voldoende aantal keren evalueren per rapportperiode, voor het hanteren van verantwoorde evaluatiecriteria, voor het plaatsen van die criteria op de toets- en examenopgaven en voor een vraagstelling geënt op de leerplandoelen.

In het schoolreglement en in de brochure voor leraren werd een hoofdstuk gewijd aan leerlingenevaluatie. De leraren ontvangen eveneens tips en suggesties bij het opstellen van toets- en examenvragen via een kijkwijzer. Er wordt een handleiding (overlevingspakket) ter beschikking van de leraar gesteld met betrekking tot de examen- en deliberatieregeling. De examenopdrachten worden vooraf verzameld door de directeur, zoals beschreven in het actiepunt rond kwaliteitsvolle examen op beleidsniveau. Een inhoudelijk kwaliteitsnazicht gebeurt echter nog niet.

Voor de motivering van B- en C-attesten zijn er een aantal standaardteksten die gepersonaliseerd worden tijdens de deliberatie.

De rapportering wordt organisatorisch ondersteund door een digitaal rapportensysteem. Daarin is ruimte voor vak- en algemene commentaar. Aan de leraren wordt gevraagd om remediërende rapportcommentaren te schrijven. De frequentie waarmee gerapporteerd wordt, is afhankelijk van de onderwijsvorm. De school communiceert voldoende met de ouders over de leerlingenprestaties en de schoolloopbaan via informatievergaderingen en oudercontacten.

Doeltreffendheid De sterkte-zwakteanalyse van de verzamelde informatie en enquêtes gaf aanleiding tot het opstellen van een stappenplan met doelstellingen op beleids-, leraren- en leerlingenniveau die hoofdzakelijk organisatorisch gericht zijn. Het plan schept een veilig kader met de vereiste randvoorwaarden waarbinnen de evaluatiepraktijk verder kan uitgewerkt worden. De aangereikte richtlijnen binnen dat kader worden echter te weinig opgevolgd door de leraren en het toezicht door het beleid op het toepassen ervan gebeurt niet systematisch. Door het analyseren van de slaagcijfers, houdt de schoolleiding de vinger aan de pols. Het heeft echter nog niet geleid tot een proactief beleid.

De ondersteunende beleidsaanpak leidt in een aantal vakken niet tot een evaluatie die voldoende afgestemd is op de leerplandoelen. In sommige vakken peilt de evaluatie te weinig naar het bereik van de leerplandoelen. Doelen die vooral gericht zijn op kennis worden niet altijd in een betekenisvolle context geplaatst. Het verband tussen de vraagstelling en het daaraan gekoppelde leerdoel is dikwijls niet transparant, wat kan wijzen op een oppervlakkige lezing van het leerplan.

Het mandaat dat de vakgroepen kregen om een degelijke inhoudelijke invulling te geven aan de evaluatiepraktijk wordt niet consequent opgevolgd. Ze worden daarbij niet aangestuurd door richtlijnen om de kwaliteitskenmerken van een betrouwbare en transparante evaluatie in te bouwen.

Zij bepalen ook zelf de verhouding kennis, vaardigheden en attitude, waardoor die zeer verschillend kan zijn op schoolniveau.

De betrouwbaarheid van de scores die per vak aan de begeleidende en delibererende klassenraden worden voorgelegd, moet nagekeken worden. Het ontbreekt aan een systeem waar bij gelijke omstandigheden tot dezelfde resultaten gekomen wordt, onafhankelijk van wie evalueert. Continuïteit en uniformiteit van het systeem over de graad heen, zijn niet gegarandeerd en kan het trekken van de juiste conclusies bij een deliberatie in het gedrang brengen. Het opzet om persoonlijkheidskenmerken van de leerling geen rol te laten spelen bij de evaluatie wordt niet altijd opgevolgd.

Bij sommige toetsen en examens spoort de toegekende score per vraag niet altijd met de inhoudelijke waarde door gebrek aan inzicht in kwaliteitsvol evalueren.

De kijkwijzer volstaat niet om tot een op het leerplan afgestemde doelmatige evaluatie te komen omdat hij hiervoor geen concrete hulp biedt. Uit het erkenningsonderzoek blijkt jaar na jaar hergebruik van examenvragen bij sommige vakken.

De afspraken met betrekking tot de rapportcommentaren worden niet altijd opgevolgd. De gegeven commentaren zijn doorgaans minimaal geformuleerd en de leervorderingen worden te weinig geduid. Zelden is de commentaar gekoppeld aan een remediërvorstel.

De deliberatiecriteria op basis van dewelke zal geoordeeld worden bij het attesteren, staan in het schoolreglement. Ze worden gehanteerd maar vormen niet de basis voor het formuleren van de motivering van de B- en C-attesten. De notulen bevatten geen synthese van de elementen die geleid hebben tot de beslissing van de attestering, wat een inbreuk is tegen de regelgeving.

- Ontwikkeling** De evaluatie- en rapporteringspraktijk waren de voorbije jaren geen prioritair aandachtspunt in het professionaliseringsbeleid. Ze werden niet expliciet opgenomen in het nascholingsplan van de school.
De school wenst te evolueren van een traditionele toetscultuur die hoofdzakelijk gericht is op het evalueren van kennis, naar een ruimere evaluatiecultuur met aandacht voor kennis, vaardigheden en attitudes. Enerzijds heeft de school hiervoor nog geen vorming aangeboden, maar anderzijds voelen de meeste leraren de noodzaak niet voor bijkomende vorming en hebben dan ook weinig of geen nascholingen over evaluatie- en rapporteringspraktijk gevraagd.
De school zal actie moeten ondernemen om de visie verder te ontwikkelen en het draagvlak te verbreden.
- Inbreuk(en) op regelgeving** De notulen bevatten geen synthese van de elementen die tot de beslissing van een B- en C-attest hebben geleid (het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002, afd. 3 art. 5).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door een directeur en een technisch adviseur coördinator die complementair samenwerken en waarbij de onderlinge taakverdeling duidelijk en samenhangend is. Ze bewaken de onderlinge gelijkgerichtheid door intensief formeel en informeel overleg. Het leiderschap is vooral gericht op het uitbouwen van het schoolbeleid en de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie. Voor de praktische organisatie van het schoolgebeuren wordt de directie bijgestaan door tal van medewerkers (graadcoördinatoren, leerlingenbegeleiders, technisch adviseur, ...) die uiteenlopende taken ter harte nemen.

Door het voeren van een open beleid, wil het directieteam de interne communicatie stimuleren. Via functioneringsgesprekken en door het bepalen van agendapunten voor sommige vakgroepen tracht men de leerplanrealisatie aan te sturen en de gelijkgerichtheid te bewaken. Er is echter nog onvoldoende opvolging en bijsturing waardoor zowel de realisatie van het curriculum, als de invulling van sommige onderwijskundige processen op vakniveau kwalitatief sterk uiteenlopen en soms onvoldoende zijn.

Visieontwikkeling De schoolvisie vormt het vertrekpunt voor het uittekenen van het pedagogisch beleid. De school wil dat elke leerling zich bij haar thuis voelt. De zorg voor de leerlingen is dan ook een centraal aandachtspunt. Dit uit zich in de slagzin 'Samen werken aan je toekomst'. De school communiceert haar visie en haar pedagogisch project onder meer via haar website en het schoolreglement. Via tal van dynamische acties en externe activiteiten tracht de school haar visie bekend te maken en zich regionaal te profileren. Een aantal beleidsprioriteiten werden verder uitgeschreven via specifieke visieteksten. In deze beleidsdocumenten worden echter nog niet systematisch operationele doelen voorop gesteld, waaraan een tijdspad, middelen en verantwoordelijkheden gekoppeld worden. Ook de beoogde effecten en de wijze van effectmeting worden onvoldoende gespecificeerd zodat een doelgericht traject soms ontbreekt. De vertaling naar de lespraktijk van de schoolvisie op het evaluatiebeleid, het talenbeleid, de leerlingenbegeleiding, ... blijft dan ook vaak achterwege.

Besluitvorming De school biedt aan de personeelsleden voldoende mogelijkheden om zich te engageren bij de besluitvorming. Naast de decretaal verplichte overlegorganen fungeert een adviesraad als resonantiegroep voor de directie. Die denkt mee over de strategische oriëntering van het schoolbeleid. De beleidsbetrokkenheid van het hele schoolteam moet evenwel nog groeien. De autonomie van de individuele leraar en de collegiale uitvoering van vernieuwende beleidsimpulsen blijven een spanningsveld. De uitdaging voor het schoolbeleid ligt in het creëren van een voldoende groot draagvlak om onderwijsvernieuwend processen ingang te doen vinden, onder meer via de verdere uitbouw van de werkgroepen.

- Kwaliteitszorg** De school hanteert een kwaliteitssysteem dat in de eerste plaats gericht is op het optimaliseren van de praktische schoolorganisatie. Ze verzamelt niet enkel gegevens over de leerprestaties van de leerlingen, de resultaten in het vervolgonderwijs en de doorstroming naar de arbeidsmarkt, maar ze ontwikkelt ook enquêtes voor de evaluatie van sommige aspecten van de schoolorganisatie. Deze initiatieven leveren heel wat gegevens op, maar die worden ofwel in onvoldoende mate geanalyseerd, ofwel worden de conclusies in te geringe mate gebruikt voor mogelijke bijsturing van daaraan gerelateerde processen. Ook op vakniveau worden de leraren en vakgroepen onvoldoende doelgericht aangestuurd om meer te reflecteren over de onderwijs- en evaluatiepraktijk onder meer op basis van de leerprestaties van de leerlingen. De kwaliteitscirkel wordt nog niet systematisch doorlopen, waardoor kwaliteitszorg nog in te geringe mate in de algemene schoolwerking ingebed is.
- Talenbeleid** Enkele jaren geleden heeft de school een kernteam talenbeleid opgericht. Deze vrijwilligers hebben zich op eigen initiatief nageschoold met betrekking tot taalgericht vakonderwijs. Doordat er geen beleidsmatige aansturing is, ontbreekt een draagvlak voor het talenbeleid en slaagt het kernteam er niet in om de verworven inzichten schoolbreed te verspreiden en te implementeren. De school heeft geen visie uitgewerkt of doelstellingen vooropgesteld met betrekking tot het talenbeleid waardoor er geen continuïteit in de werking is. De behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands worden niet in kaart gebracht en er is geen specifieke remediëring voor leerlingen met een taalachterstand. Taalontwikkend vakonderwijs is een leerplandoelstelling voor de technische en praktische vakken, maar op vakniveau zijn weinig tot geen sporen terug te vinden van een actieve bijdrage aan het talenbeleid. Om de output bij de leerlingen te versterken, is een coherent en actief talenbeleid noodzakelijk met een grotere betrokkenheid van het volledige schoolteam.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De minimale materiële uitrusting voor de technische en de praktische vakken.
- De invulling van de vakoverstijgende projecten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor een positief leerklimaat en gedisciplineerd schoolklimaat.

Wat betreft het algemeen beleid

- De dynamische profilering van de school.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De implementatie van de nieuwe leerplanconcepten.
- De ICT-integratie in verscheidene vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doelgerichtheid en de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en op het verwachte beheersingsniveau.
- De motivering van de B- en de C-attesten.
- De implementatie van taalgericht vakonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- De beleidsmatige aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De aansturing, ondersteuning en opvolging van de leerplanrealisatie.
- De resultaatgerichte aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.
- Het gebruik van relevante data om het onderwijskundig beleid bij te sturen.
- Het voeren van een talenbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor schilderen en decoratie in het beroepsvoorbereidend leerjaar beroepenveld Decoratie-Metaal (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechanica (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor schilderen en decoratie in bso derde graad Schilderwerk en decoratie (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor Frans in tso derde graad Elektromechanica, Industriële Wetenschappen en Koel- en warmtetechnieken (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in tso derde graad Koel- en warmtetechnieken (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor schilderen en decoratie in bso derde leerjaar van de derde graad Decoratie en restauratie schilderwerk (wordt opgevolgd).
- De woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving (wordt opgevolgd).

Wat betreft de regelgeving

- De stageactiviteitenlijst wordt niet voorafgaand aan de stage opgesteld door de stagebegeleider en de stagementor en houdt geen rekening met de genoten schoolse opleiding en vorming als met de fysieke en psychische maturiteit van de leerling (omzendbrief SO/2002/09).
- De notulen bevatten geen synthese van de elementen die tot de beslissing van een B- en C-attest hebben geleid (het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002, afd. 3 art. 5).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Decoratie - Metaal		schilderen en decoratie
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Decoratie en restauratie schilderwerk		schilderen en decoratie
Graad 3 BSO Schilderwerk en decoratie		schilderen en decoratie
Graad 3 TSO Koel- en warmtechnieken	Frans	specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Frans	

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-03-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Elly DE KEYSER de inspecteur-verslaggever	Ronny VERHOEVEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	